

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» Національного університету «Чернігівська політехніка»

Представлена на рецензування освітньо-професійна програма «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» є документом, що містить комплекс освітніх компонентів (перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених програмою результатів навчання (компетентностей), якими повинен оволодіти здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Розробка рецензованої освітньо-професійної програми є своєчасною з огляду на певні суспільні трансформації, зміни останніх років у правовому регулюванні господарських відносин та структурі економіки, тенденції на ринку праці дипломованих фахівців у галузі права. Відповідні зміни знайшли достатнє відображення в освітній програмі, розрахованій на підготовку юристів для економічної сфери життєдіяльності суспільства, консультування громадян, юридичного супроводу підприємств і організацій різних видів, судів, органів державної влади і місцевого самоврядування.

Зокрема, вірним вважаємо застосований вищим навчальним закладом підхід до формування переліку вибіркових дисциплін, коли студентам пропонується обирати серед достатньо широкого їх кола. При цьому опанування цих предметів може забезпечити необхідні знання для юридичної практики, наприклад, мова про такі дисципліни, як: банківське право, господарські процесуальні документи, виконавче провадження, спадкове право, корпоративне право, земельне право тощо.

Варто висловити й окремі побажання задля покращення змістовної складової освітньої програми. Наприклад, враховуючи поширеність на практиці адміністративно-деліктних правовідносин, доцільно передбачити в

програмі поглиблене викладання відповідної частини адміністративного права.

Незважаючи на висловлені побажання, освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 «Право» передбачає формування достатньо фахового спеціаліста в галузі юриспруденції. Послідовність викладання дисциплін за програмою є логічна. Зміст програми свідчить про спроможність навчального закладу досягнути поставлених в ній цілей. Тому рецензована освітня програма може бути рекомендована до застосування в освітньому процесі.

Адвокат

26.01.2021р.

М.О. Кашуба

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» Національного університету «Чернігівська політехніка»

Розвиток суспільних процесів у різних сферах функціонування суспільства зумовлює потребу в еволюції підходів і методів навчання здобувачів вищої освіти різних спеціальностей і рівнів вищої освіти. Це повною мірою стосується підготовки фахівців у галузі права, оскільки суспільні трансформації вимагають оновлення змісту правового регулювання суспільних відносин. В обставинах започаткування і розвитку земельної реформи, посилення впливу норм міжнародно-правових документів і практики Європейського суду з прав людини на зміст українського законодавства, триваючої адаптації законодавства України до законодавства ЄС оновлення змісту освітньо-професійної програми «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» видається достатньо актуальним.

Представлена на рецензування освітньо-професійна програма «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право», що реалізується Національним університетом «Чернігівська політехніка», розроблена навчальним закладом з урахуванням встановлених законодавством вимог до змісту освітніх програм.

У новій редакції освітньої програми наявна низка позитивних змін, які якісно відрізняють її від попередніх редакцій. Зокрема, на схвалення потребує введення такого обов'язкового компонента, як «Нотаріальний процес», і вибіркової дисципліни «Спадкове право». Можна підтримати викладання студентам предмету «Правове регулювання адміністративних послуг» з огляду на активний розвиток відповідного правового інституту. Завжди актуальним в роботі юристів є знання з права соціального забезпечення, правових основ державного соціального страхування.

Однак варто зауважити й певні недоліки, які наявні в програмі, на нашу думку. Наприклад, доцільним було би передбачити викладання традиційної для юридичних вузів дисципліни «Римське приватне право». Пропонована проектом програми дисципліна «Вступ до приватного права» не забезпечить цілісного й глибокого уявлення про зміст та значення римського приватного права для континентальної правової системи, законодавства європейських країн.

В цілому внесені в освітньо-професійну програму «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» корективи можна схвалити. Вважаємо, що оновлена програма сприятиме більш якісній професійній підготовці майбутніх юристів, тому вона може бути впроваджена в навчальний процес.

**Приватний нотаріус
Чернігівського міського
нотаріального округу, к.ю.н.**

25.01.2021

О.В. Красногор

РЕЦЕНЗІЯ
на ОПП «Цивільна та господарська юстиція
(Суд. Нотаріат. Правова допомога)»
першого рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право»
Національного університету «Чернігівська політехніка»

Подана на рецензування освітньо-професійна програма «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти базується на положеннях Закону України «Про вищу освіту», зокрема тих, які визначають сутність освітньо-професійної програми, особливості першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, компетентнісний підхід до організації навчання, та розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Освітньо-професійна програма містить:

1) розділ щодо профілю освітньо-професійної програми, в якому надано загальну інформацію, мету, характеристику освітньої програми; придатність до працевлаштування та подальшого навчання; описано форми та методи навчання; визначено програмні компетентності та програмні результати навчання; здійснено опис ресурсного забезпечення реалізації програми; вказано на можливості академічної мобільності;

2) розділ щодо переліку компонент освітньо-професійної програми та їх послідовності, в якому безпосередньо подано перелік компонент освітньої програми з описом обсягу програми та його розподілом за нормативною та вибірковою частинами; подано структурно-логічну схему освітньої програми; визначена послідовність навчальної діяльності здобувачів вищої освіти;

3) розділ, присвячений формам атестації здобувачів вищої освіти, в якому передбачено, що атестація здобувачів вищої освіти, які навчалися за освітньо-професійною програмою «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)», здійснюється у формі складання атестаційного іспиту; встановлені вимоги до публічного виступу здобувача вищої освіти при складанні атестаційного іспиту;

4) розділи, присвячені матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми.

Освітньо-професійна програма «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» спеціальності 081 «Право» базується на загальновідомих положеннях та результатах сучасних наукових досліджень у сфері права та орієнтує на засвоєння певного обсягу теоретичного і практичного матеріалу, в результаті чого можлива подальша вдала професійна та наукова кар'єра. Програма забезпечує оволодіння компетентностями, необхідними для ефективного вирішення практичних правових проблем у нотаріальній, підприємницькій та інших видах діяльності.

До безперечних переваг освітньо-професійної програми слід віднести її спрямованість на поглиблене вивчення цивільно-правових і господарсько-правових дисциплін, питань організації та здійснення діяльності центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Україні. Зокрема, позитивної оцінки заслуговує введення до освітньо-професійної програми навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади надання безоплатної правової допомоги».

Загалом освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» відповідає сучасному рівню розвитку науки та практики освітньої діяльності. Тому вона може бути рекомендована до використання для підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

**Директор Чернігівського місцевого
центру з надання безоплатної
вторинної правової допомоги**

22. 01. 2021

В.А. Бобруйко

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» Національного університету «Чернігівська політехніка»

Євроінтеграційні процеси, що супроводжують проведення системних реформ в Україні, поступові зміни структури української економіки, поглиблення економічних зв'язків із різними країнами світу, зміни у підходах до вирішення правових спорів викликають потребу у реформуванні системи вищої освіти в Україні. Зокрема, відповідні процеси зумовлюють необхідність зміни змістовної частини підготовки майбутніх фахівців у галузі права.

Рецензована освітньо-професійна програма «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право», що реалізується Національним університетом «Чернігівська політехніка», являє собою документ, розроблений і затверджений вищим навчальним закладом самостійно з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту». Нова редакція освітньої програми враховує перелічені вище економічні, політичні та суспільні зміни, що відобразилося в компонентах освітньо-професійної програми. Зокрема, з огляду на поширення у світі та Україні альтернативних способів вирішення спорів заслуговує на увагу включення до програми вибіркового спецкурсу «Медіація в професійній діяльності юриста».

Загалом внесені в освітньо-професійну програму «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» корективи свідчать про мету закладу вищої освіти забезпечити якісну професійну підготовку бакалаврів права, яка би враховувала актуальні тенденції розвитку правничої професії. При цьому рецензована освітньо-професійна програма передбачає забезпечення такої якості вищої освіти, коли випускники були би здатні самостійно опрацьовувати велику кількість теоретичного матеріалу, креативно мислити та діяти, приймати виважені рішення у складних умовах тощо. Пріоритетом освітньо-професійної програми є поєднання здобуття студентами теоретичних знань і практичних навичок.

Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми є послідовною. Вона враховує необхідність поступового накопичення знань, умінь і навичок студентами, починаючи від знань по теорії держави і права, конституційному праву і завершуючи спеціалізованими спецкурсами, розрахованими на підготовку фахівців у сфері застосування насамперед господарсько-правових і цивільно-правових актів законодавства (наприклад, митного й зовнішньоекономічного законодавства, аграрного й земельного права).

У цілому освітньо-професійна програма «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» першого (бакалаврського) рівня

вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» відповідає
запитам у даній галузі знань і може бути впроваджена в навчальний процес.

Рецензент:

**Заступник голови Деснянського
районного суду м. Чернігова,
д.ю.н., професор**

В.О. Коверзнев

20.01.2021